

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

11 – 13 жовтня 2018 р.

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА

ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

м.Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції 11-13 жовтня 2018 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2018. – 327 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Каламан О.Б. – директор ННПЕіМ ім.Г.Е.Вейнштейна ОНАХТ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - к.с.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових технологій протоколом № 2 від 02.10.2018 р.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

для підприємства, якщо не знайти досвідченого і грамотного бухгалтера, постійно вдосконалюючи його навички, слідуючи останнім інформаційним тенденціям.

Таким чином, можна зробити висновок, що на сьогоднішній день інформаційні технології відіграють важливу роль в бухгалтерській діяльності. Вони охоплюють різні сторони бухгалтерського обліку і мають значні переваги в порівнянні з ручним методом ведення обліку. Можна говорити про те, що сучасні інформаційні технології дозволяють працівникам обліку бути затребуваними фахівцями, впорядкувати ведення бухгалтерського обліку, збільшити кількість одержуваної інформації та оцінити поточне фінансове становище підприємства, перспективи збільшення прибутку та подальшого розвитку підприємства в цілому.

РОЗВИТОК АГРОХОЛДИНГІВ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: ЗДОБУТКИ І ВИКЛИКИ

Дідух С. М., к.е.н., доцент кафедри економіки промисловості
Одеська національна академія харчових технологій

У сучасних умовах актуальною науковою та практичною задачею є пошук ефективної моделі проривного економічного зростання України, оскільки існуючі темпи росту ВВП є недостатніми. Не може влаштувати і якість зростання української економіки, яке в першу чергу відбувається за рахунок сектору «Торгівля» при значно меншому рості промисловості та сільського господарства.

Саме тому важливо докладно проаналізувати природу успіху тих секторів української економіки та окремих компаній, яким вдалось здійснити кількісне та якісне зростання, завоювати зовнішні ринки навіть в існуючих недостатньо сприятливих умовах господарювання. Прикладом такого успіху є українські агрохолдинги.

Метою даної роботи є дослідження результатів, проблем та перспектив розвитку агрохолдингів України в сучасних умовах.

У науковій літературі агрохолдинг визначається як сукупність суб'єктів аграрного господарювання, що знаходяться у володінні однієї особи або декількох пов'язаних осіб та поєднані спільною системою управління з метою підвищення ефективності операційної діяльності.

За останні десять років відбулось суттєве збільшення кількості агрохолдингів в Україні, а також посилення їхньої ролі. Так, у 2007 р. в Україні існувало 18 агрохолдингів, які мали у користуванні землю загальною площею 1,7 млн га, тобто 8% від угідь у використанні сільськогосподарських підприємств. А вже у 2017 році налічувалося 93 сільськогосподарських підприємств, які обробляли понад 10 тис. га. – у їх розпорядженні 29 % від угідь у використанні сільськогосподарських підприємств, тобто 6,25 млн.га ріллі [1].

Агрохолдинги забезпечують вагому частку виробництва та експорту аграрної продукції, у першу чергу зернових та олійних культур (табл. 1).

Великі аграрні компанії значно ефективніше, ніж фермерські господарства та дрібні агропідприємства залучають фінансові ресурси, впроваджують

інноваційні технології, виходять на нові ринки збуту. Високий рівень економічної ефективності агрохолдингів обумовлений значною мірою впровадженням вертикальної інтеграції.

Таблиця 1 – Частка агрохолдингів у експорті та виробництві сільськогосподарських культур [2]

Сільськогосподарська культура	Частка агрохолдингів у загальному експорті, %	Частка агрохолдингів у загальному виробництві, %
Пшениця	37	23
Ячмінь	27	9
Кукурудза	45	38
Соя	28	37
Ріпак	41	32

За рахунок цього за останні 10-15 років вдалося досягнути проривного зростання у тих секторах, де роль агрохолдингів є домінуючою. Наприклад, олії соняшникової нерафінованої у 2017 р. вироблено у 4,2 рази більше порівняно із 2003 р. Виробництво м'яса птиці за 18 років зросло в 6,1 рази: 193,2 тис.т. у 2000 р. та 1184,7 тис.т у 2017 р. [3]. Суттєве зростання досягнуто у вирощуванні культур, у яких найбільше зацікавлені агрохолдинги (табл. 2).

Таблиця 2 – Валовий збір та врожайність окремих сільськогосподарських культур у 1991-2017 рр. *

Показники	1991-2010 рр.	2011-2017 рр.	Приріст, %
Середньорічний валовий збір сільськогосподарських культур зернових та зернобобових, млн.т.	35,426	59,7	68,52%
Середньорічна врожайність сільськогосподарських культур зернових та зернобобових, ц/га	25,3	40,2	58,89%
Середньорічний валовий збір соняшника, млн.т.	3,53	10,76	204,82%
Середньорічна врожайність соняшника, ц/га	12,1	20,0	65,29%

* Розраховано автором на основі [3]

Однак у сучасних умовах перед агрохолдингами України постає ряд нових викликів, які можуть вплинути на напрям їх подальшого розвитку.

Стадія формування агрохолдингів та накопичення земельних угідь завершується. Для аграрної сфери на даному етапі характерна висока конкуренція за земельні ресурси, яка призводить до підвищення вартості оренди та, відповідно, до зростання собівартості продукції агропідприємств. Після впровадження повноцінного ринку землі вартість земельних угідь зростає, а конкуренція ще більше загостриться. Це може негативно вплинути на стан агрохолдингів, яким знадобляться додаткові фінансові ресурси.

При цьому боргове навантаження провідних агрохолдингів і так високе. Інтенсивне залучення коштів задля реалізації інвестиційних проектів та швидкого розвитку призвело до переважання у структурі капіталу багатьох агрокомпаній саме позикового капіталу. Це негативно впливає на фінансову стійкість та загрожує платоспроможності, особливо у випадку несприятливих змін ринкової кон'юнктури.

Іншим викликом для агрохолдингів є необхідність успішного виходу на ринки ЄС та інших розвинених країн. Прикладом експансії на світові ринки є відкриття агрохолдингом «МХП» переробних заводів у Нідерландах і Словаччині, а також наміри придбати птахофабрику Perutnina Ptuj у Словенії.

Уже сьогодні значна частка продукції українських агрохолдингів йде на експорт. Наприклад, експортна виручка «МХП» за 2017 рік склала US\$ 732 млн, що становить 57% від загальної виручки [4]. «Кернел експортує свою продукцію у більш ніж 60 країн світу, у 2017 році 74% олії, виробленої «Кернел», було відправлено на експорт [5]. «Астарта-Київ» за 2017 рік на експорт відправило 186 тис. тонн цукру та 89% усіх зернових [6]. Однак, важливою задачею є перехід до виробництва продукції із більшою доданою вартістю, підвищення інноваційності виробництва. Лише за такої умови українські агрохолдинги стануть повноправними гравцями світового ринку харчової продукції.

Серед інших проблем слід виділити кадровий дефіцит, характерний для багатьох агропідприємств. Значний диспаритет між зарплатами в Україні та країнах ЄС, відтік кадрів за кордон викликали зменшення кількості кваліфікованого персоналу, що знижує потенціал розвитку агрохолдингів. Саме тому, на нашу думку, важливим напрямом подальшого розвитку має стати інвестування у інфраструктурні проекти, реальний розвиток сільських територій, підвищення рівня оплати праці та рівня життя населення задля збереження кваліфікованого персоналу в Україні.

Ефективне вирішення усього комплексу окреслених проблем дасть змогу агрохолдингам України вийти на новий рівень розвитку, ставши основою зростання економіки усієї країни.

Література

1. Топ-10 агрохолдингів України. Основні акценти в інфографіці // AgroPortal. 2018.25 серп. URL: <http://agroportal.ua/ua/publishing/infografika/ton10-agroholdingov-ukrainy-aktsenty-2017-v-infografike/> (дата звернення: 22.02.2018).
2. Дослідження: Агрохолдинги забезпечують третину експорту основних культур [Електронний ресурс] // AgroPortal. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://agroportal.ua/ua/news/ukraina/issledovanie-agroholdingi-obspechivayut-tret-eksporta-osnovnykh-kultur/> (дата звернення: 22.09.2018).
3. Державна служба статистики України: статистична інформація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>. (дата звернення: 22.09.2018).
4. Прес-реліз МНР SE. Фінансові результати за 4-й квартал і 12 місяців 2017 року [Електронний ресурс] / Лженело: <https://www.mhp.com.ua/library/file/tu-q4-12m-2017-ukr.pdf> (дата звернення: 22.09.2018).
5. Kernel Holding S.A. Annual Report 2017 [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.kernel.ua/wp-content/uploads/2017/09/Kernel_FY2017_Annual_Report.pdf (дата: 22.09.2018).
6. АСТАРТА. Звіт за 12 місяців 2017 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.astartaholding.com/ua/press-center/novosti-holdinga_1336654830/ 2018_novosti-holdinga_1336654830/astarta-opublikovala-richnii-zvit-za-2017-rik-_1521657851.htm (дата: 22.09.2018).

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЛОГІСТИКИ В УКРАЇНІ

Відоменко І.О. к.е.н., доцент кафедри менеджменту і логістики,

Кондратюк Н.С., магістрант кафедри менеджменту і логістики

Одеська національна академія харчових технологій

В сучасних умовах мінливого середовища для виживання у висококонкурентному середовищі підприємства повинні приділяти багато уваги питанням ефективності поточної та оперативної діяльності. Одним із найбільш

34.	УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТНИМИ ПЕРЕВАГАМИ ПІДПРИЄМСТВ ХЛІБОПЕКАРСЬКОЇ ГАЛУЗІ Дурбалова Н. І., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса	90
35.	СУТНІСТЬ РУРАЛІЗМУ ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ Павлов О. І., д.е.н., професор, завідувач кафедри, ОНАХТ, м. Одеса	91
36.	ОСНОВНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ВЫЯВЛЕНИЯ И УПРАВЛЕНИЯ РИСКАМИ ПРЕДПРИЯТИЙ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ О.Г. Винник, старший преподаватель, Н.В. Кирьянчикова, студент Гомельский государственный технический университет им. П.О. Сухого	96
37.	ПОРТФЕЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИБОРУ СТРАТЕГІЇ М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ Дьяченко Ю.В., старший викладач, ОНАХТ, м. Одеса	99
38.	АНАЛІЗ СПОЖИВЧИХ ПЕРЕВАГ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ АСОРТИМЕНТУ НАБОРУ СУХИХ ПРОДУКТІВ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ Мардар М.Р., д.т.н., професор, Статєва М.С., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса	102
39.	ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ Крупіна С.В., к.е.н., доцент, Яблонська Н.В., к.е.н., доцент, ОНАХТ	104
40.	СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕФЕКТИВНІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ Васьковська К.О., к.е.н., ст. викладач, Стецюк В.М., магістрант, ОНАХТ,	107
41.	РОЗВИТОК АГРОХОЛДІНГІВ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: ЗДОБУТКИ І ВИКЛИКИ Дідух С.М., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	109
42.	ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЛОГІСТИКИ В УКРАЇНІ Відоменко І.О. к.е.н., доцент, Кондратюк Н.С., магістрант, ОНАХТ	111
43.	БРЕНДИНГ БЕЛОРУССКИХ ПРОИЗВОДИТЕЛЕЙ МОЛОЧНОЙ ПРОДУКЦИИ НА ВНУТРЕННЕМ И ВНЕШНИХ РЫНКАХ Соловьева Л.Л., к.э.н., доцент, Домород А.В. старший преподаватель Гомельский государственный технический университет им. П.О.Сухого	113
44.	ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЦЕДУР ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ Кухарук А.А., викладач екон. дисциплін першої категорії, Коробкіна О.В., викладач-методист економічних дисциплін Одеський технічний коледж	116
45.	ПОЗИТИВНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ВИРОБНИЦТВІ І ВИКОРИСТАННІ БІОГАЗУ У ПЕРЕРОБНІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ Коробкіна О.В., викладач-методист екон. дисциплін вищої категорії, Копайгородська Т.Г., викладач-методист екон. дисциплін вищої категорії, Одеський технічний коледж	118
46.	РОЗВИТОК ФУНКЦІЇ МАРКЕТИНГУ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ Проскурніна Н.В., к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки та менеджменту ЗЕД Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця	122
47.	АКТУАЛЬНІ МЕТОДИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Голубьонкова О.О., к.е.н., доцент, Чирка В.В., аспірант, ОНАХТ	124
48.	МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ АСОРТИМЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ ХЛІБОПЕКАРСЬКОЇ ГАЛУЗІ Лобоцька Л.Л., к.т.н., доцент, Орлова О.В., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	126
49.	ПРОБЛЕМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ М'ЯСОПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УКРАЇНІ Свістун Т.В., к.е.н., доцент, Мороз Д.О., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	128